

Thuja is een imposant coniferengeslacht dat een grote diversiteit aan groeivormen kent. Er zijn zuil-, treur-, spreidende en dwergvormen. Vooral van de compact groeiende cultivars blijft de populariteit de laatste jaren stijgen, met name bij *T. occidentalis*.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

Thuja heeft als Nederlandse naam 'levensboom' en de twee bekendste soorten zijn *T. plicata* (de reuzenlevensboom) en *T. occidentalis* (de westerse levensboom). De twee andere soorten, *T. koraiensis* en *T. standishii*, zijn veel minder bekend en *T. orientalis* heet tegenwoordig officieel *Plytacladus orientalis*.

In veel oude volksculturen heeft Thuja een belangrijke rol gespeeld. De reden daarvoor was de vaak imposante uitstraling van volwassen exemplaren waarvan de onderste takken, na het raken van de grond, tot nieuwe stammen kunnen uitgroeien. Uiteindelijk vormt een oude, volwassen Thuja op die manier een sprookjesachtig mini-bos waarbij de 'aibaré' kaneelbruine stammen voor de sierwaarde zorgen. Door die grootse, mystieke uitstraling van oude exemplaren heeft de conifeer ooit zijn Nederlandse naam gekregen. In veel oude parken en landgoederen zijn nog van deze indrukwekkende solitairen aan te treffen. In geknipte vorm komt Thuja vaak voor op tuingrenzen, als stevige en dicht groeiende haag. Als langzaam groeiende dwergcultivar is hij met name te vinden in kleine tuinen en rotstuinen. Het geslacht Thuja behoort tot de familie van Cupressaceae, de cipresfamilie. Een uitgebreide familie waartoe meerdere conifeergeslachten behoren. *Chamaecyparis*, *Cupressocyparis* en *Juniperus* zijn daar de bekendste van.

REUZENLEVENSBOM

Kenmerkend voor *T. plicata* is het glanzende loof. De cultivar 'Atrovirens' is een bekende haagplant, net als 'Excelsa'. Wanneer ze niet worden gesnoeid kunnen ze tientallen meters hoog worden en het eerder genoemde 'minibos' vormen. 'Martin' is een compact groeiende haagplant die wat trager groeit en 'Zebrina' is een oude bekende opgaande vorm met lichtgele strepen over het groene loof. Veel dwergen

Thuja occidentalis 'Mirjam'

Thuja occidentalis nog altijd in ontwikkeling

kennt de reuzenlevensboom niet. De cultivar 'Cuprea' groeit kegelvormig en heeft goudgeel loof en de cultivar 'Hillieri' groeit bolvormig met donkergroen loof. Beide blijven compact en halen een hoogte van circa een meter. Een vrij recente introductie is 'Little Boy' die een bol- tot eivormige habitus heeft en langzaam, dus ook compact, groeit. Uiteindelijk haalt deze conifeer net een meter hoogte. 'Little Boy' kleurt in de zomer groengeel en in de winter warm bronsoranje. Vanwege de trage groei en goede snoeitolerantie is de plant goed bruikbaar voor kleine hagen.

De westerse levensboom, *T. occidentalis*, komt als soort weinig voor. In oude tuinen en parken staan soms volgroeide exemplaren en vroeger was het een geliefde haagplant. Inmiddels zijn met name de cultivars 'Brabant' en 'Smaragd' veel gebruikte haagplanten. De eerste groeit wat sneller en robuuster dan de tweede. De soort vindt zijn oorsprong in delen van de Verenigde Staten en Canada en verspreidt, sterker nog dan andere Thuja-soorten, een sterke harsgeur bij kneuzing van het loof. *T. occidentalis* is een makkelijke plant die weinig eisen aan de bodem stelt. Omdat zaad van Thuja een grote variatie aan groeivormen oplevert, kent het sortiment ook een grote diversiteit aan cultivars. Het merendeel bestaat uit dwergvormen waar-

bij de bladkleuren kunnen variëren. Daarnaast heeft Thuja ook het kenmerk dat de plant in de zomer anders van kleur is dan in de winter. Veel cultivars krijgen in de late herfst en winter een bronskleurige gloed over het loof. De laatste jaren echter verschijnen steeds meer cultivars die hun frisse kleur ook in de winter behouden. Iets wat vooral bij de geelbladige planten een groot voordeel is.

WARM BRONS

Bekende dwergcultivars zijn 'Danica' met groen loof en een evenwichtige, bolronde groeivorm en 'Globosa' die wat hoger en minder strak van vorm is. In tegenstelling tot 'Danica' heeft 'Globosa' geen bruine, maar een grijsgroene winterverkleuring. 'Golden Globe' is bolvormig met opvallend goudgeel loof en 'Tiny Tim' behoort tot de kleinsten. De geelbladige 'Sunkist', vaak als dwerg aangeboden, haalt enkele meters hoogte en ook de goudgele 'Rheingold' wordt hoger dan men in eerste instantie vaak denkt. Nieuwkomers bij de haagplanten zijn de geelbonte vormen 'Golden Anne' (licht verkleurend in de winter), 'Golden Brabant' (ook mooi geel blijvend in de zon) en 'Golden Smaragd' (dicht vertakt en smal groeiend). Een nieuwe bolvorm is de opvallende gele 'Mirjam' die in de winter naar warm brons verkleurt.